De Stentor 13/02/2010 Page U02

Verontwaardiging als drijfveer

„Het is duidelijk dat de tijdbom doortikt. Nu maar hopen dat ze er nog op tijd bij zijn voor hij uiteindelijk gaat ploffen…" Verontwaardiging is zijn grote drijfveer. Harry Voss, actievoerder. Vanaf maandag ligt zijn biografie in de boekhandel.

door **Gep Leeflang**

Hij heeft diverse tijdbommen zien tikken en zijn boosheid is soms groot. Misstanden zijn er om bevochten te worden, heeft Harry Voss ooit besloten. Sindsdien staat de Apeldoorner op de barricaden. Al drie decennia voert hij actie. Eerst als vrijwilliger, daarna als beroepsactivist, in dienst van SP, Partij voor de Dieren en Faunabescherming.
Willem-Alexander en Máxima op jacht in het Kroondomein, chloortreinen die door woonwijken rijden, transporten van nucleair afval over de weg, illegale jachthutten pal naast een ecoduct, gifbelten in de natuur... Als beroepsactivist stapelt hij de ene verontwaardiging op de andere.
De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) nam hem vorig jaar op de korrel als vermeend dierenrechtenextremist. Zijn site www.jachthutten.nl is één grote aanklacht tegen de plezierjacht en de actiemethodes van dierenrechtenextremisten worden vaak als bedreigend ervaren, constateerde de AIVD. Voss schrok. Hij werd ineens in een hoekje geduwd waar hij zich absoluut niet thuisvoelt. Activist? Ja. Extremist? Nee! Dat is de wereld waarin een man als Volkert van der G. zich beweegt, de moordenaar van Pim Fortuijn. Geweld toepassen? Voss moet er niet aan denken. Hij helpt padden oversteken...
Voss heeft zijn eigen middelen, merkte onder meer Annemarie Jorritsma. De contactgegevens van half journalistiek Nederland staan in zijn boekje en met ludieke acties weet hij zijn punt telkens weer voor het voetlicht te brengen.
Minister Jorritsma had begin 2000 de NAM een voorlopige vergunning verleend voor proefboringen in de Biesbosch, kort nadat gaswinning in de Waddenzee was afgeblazen. De Biesbosch als wisselgeld... Voss mobiliseerde een keur van organisaties en coördineerde een grote tegenbeweging.
Het mediacircus dat de minister voor haar deur aantrof beviel haar bepaald niet. „Bent u verantwoordelijk voor al deze onzin?", snauwde ze hem vanuit de deuropening toe. Een dweilorkest („wij lopen voor de muziek uit voor het te laat is") speelde haar toe, een groot aantal bezwaarmakers stond klaar en twintig schoolkinderen wilden met tienduizend bezwaarschriften naar haar toe. Ja, dat was hij, beaamde Voss. Nederland moest ergens van worden doordrongen...
Later dat jaar schaarde de rechter zich achter de de bezwaarmakers. De vergunning om in en rond de Biesbosch proefboringen te verrichten was in strijd is met de Europese habitatrichtlijn.
Voor Voss was de voldoening groot. Hij was al eerder in actie gekomen voor dat natuurgebied. Onder Dordrecht lag 'de stort van Troost', genoemd naar een onderaannemer van Shell. „Tussen 1965 en 1985 heeft Shell via Troost minstens 115.000 ton chemisch afval laten storten, dat weglekte naar het grondwater. Dat was en is een algemeen bekend feit", is te lezen in Voss' biografie. Tot zijn verrassing kreeg hij ineens best: „Iets wat ik tot dan toe alleen uit films kende: ik werd opgebeld door een ambtenaar van de Provincie Zuid-Holland, met het verhaal dat hij belastend materiaal had over het 'stortgedrag' van Shell in de Biesbosch. Ik ben bij hem langsgegaan, hij zei dat hij me niets kon vertellen, gebaarde geheimzinnig naar een stapel paperassen op zijn tafel en naar het kopieerapparaat en ging weg om koffie te drinken..."
Dat gaf hem munitie waarmee hij jarenlang op Shell kon vuren. Diverse acties volgden. Tijdens een demonstratie bij het Shell-gebouw in Den Haag serveerden de actievoerders kopjes koffie, troost. „Als tegenprestatie deelden de mensen van Shell koekjes uit. Kletskoppen! Heel toepasselijk!" Dat is het soort humor dat hij wel kan waarderen. Hij stopt zelf ook altijd een glimlach in zijn acties, al bijt hij door met de vastberadenheid van een pitbull.

Het ministerie van VROM plaatste Voss' Troost-campagne in 1997 in een breder licht: er bleken nog vierduizend stortplaatsen te zijn waarvoor nog geen saneringsplan bestond; voorkomen van wegleklen ging een kwart eeuw lang een kwart miljard per jaar kosten.
Volgens recente metingen 'lekt de gifbelt van Troost nauwelijks', merkt Voss op. Oftewel: hij lekt dus. Van opruimen is het nog steeds niet gekomen. „Het is duidelijk dat de tijdbom doortikt..."
In de jaren negentig kreeg de koninklijke familie het met Voss aan de stok. Hij verklaarde de drijfjachten in het Kroondomein bij paleis Het Loo persoonlijk de oorlog. Waarmee hij de prinsen Bernhard, Constantijn, Pieter Christiaan en Willem Alexander hun lolletje wilde ontzeggen. Ook prinses Máxima werd tweemaal gesignaleerd met een jachtgeweer in haar handen, weet Voss. In de periode tussen 15 september en 25 december, terwijl een groot deel van het gebied voor het publiek gesloten was, ging hij zelf in het gebied op zoek naar jachtactiviteiten. Vaak samen met pers, om ruchtbaarheid te kunnen aan wat daar gebeurde.
„De Oranjes vonden dat helemaal niet leuk", aldus Voss, „en lieten zich op hun beurt weer begeleiden door een legertje van een stuk of zestig 'beschermengelen', variërend van jachtopzichters en bewakingsbedrijven tot agenten, marechaussees en speciale politiediensten. Zij moesten erop toezien dat wij - actievoerders en persfotografen - op veilige afstand bleven van het koninklijke gezelschap."

Harry Voss als beul en Marianne Thieme (PvdD) als edele jonkvrouw; ludiek protest tegen beleidsvoornemens van minister Veerman. foto **Rob Voss**

In 2001 boekte Voss een overwinning: een meerderheid van de Tweede Kamer keerde zich tegen de drijfjacht op grofwild en er werd een verbod ingesteld. Daarmee is de strijd echter nog niet gestreden. Drukjacht, waarbij groepjes van twee mensen het wild opjagen, mag nog wel. „Ga je met tien groepjes tegelijk het bos in dan heb je hetzelfde effect als met de drijfjacht."

In 2000 ging er vier keer een omstreden transport van kernafval van Petten naar Borssele, uitgebreid geëscorteerd door politievoertuigen en helikopters en vergezeld door 'hordes ME'ers'. Harry Voss was een van de actievoerders die tevergeefs probeerden om de transporten te blokkeren. Na de eerste poging kreeg hij een telefoontje van zijn verontruste bejaarde moeder. Die had op het journaal van acht uur gezien hoe de ME een actievoerder inrekende die haar erg bekend voorkwam. "Was jij dat jongen?" „Gelukkig kon ik haar geruststellen en melden dat de ME ons maar heel even had vastgehouden en ons gelukkig ook zonder proces-verbaal had laten gaan."
Ook een slimme list bleek, bij een volgend transport, geen garantie voor succes. Een grote groep actievoerders zou de ME om de tuin leiden en een groepje van vier verstopte zich in de bosjes, om daar vlak voor doorkomst van het transport uit te komen. Zes uur lang zaten ze daar onder een camouflagenet rillend van de kou te wachten. Vlak voor het transport aankwam kwam er een politiewagen met honden. Door een megafoon werden de actievoerders gemaand uit de bosjes te komen. Ze waren al die tijd in de gaten gehouden, 'alsof we zware criminelen waren'. „We weten tot op de dag van vandaag nog steeds niet hoe ons geniale plan precies is uitgelekt, maar we waren wel kwaad!" De acties waren toch een succes, stelt Voss. „We hebben veel media-aandacht op dit onderwerp weten te richten. Hopelijk hebben we ook veel mensen aan het nadenken gekregen."
Over zijn grootste succes kan hij geen boekje open doen, zegt Voss. Het zou hem op represailles komen te staan. De ervaring heeft hem geleerd de moeilijkheden niet onnodig op te zoeken. „Een jaar of wat geleden kreeg ik regelmatig vervelende anonieme telefoontjes, later ook heel akelige e-mails, met doodswensen en dergelijke. Het was onmogelijk te traceren waar dat allemaal vandaan kwam. Onbegrijpelijk, vind ik. Temeer omdat ik zelf altijd met open vizier strijd. In elk geval ga ik er altijd onmiddellijk mee naar de politie."

Harry Voss: Man van Actie.
Auteur: Annemarie van Gelder
128 pagina's in full color, geïllustreerd met actiefoto's.
Prijs: 17,50 euro.
Te koop in diverse boekwinkels en te bestellen via www.annemarievangelder.nl.

Een legertje 'beschermengelen' houdt Voss en trawanten weg bij de jagende Oranjes. foto **Harry Voss**

Harry Voss met SP-Kamerlid Remi Poppe op de 'stort van Troost'. foto **Archief Harry Voss**

Powered by TECNAVIA Copyright (c)2010 De Stentor 13/02/2010